

Noora Hemminki

Muinaistutkija liittyy sähköiseen toimitus- ja julkaisupalveluun

Tieteellisten Seurain Valtuuskunta on toukokuussa päivittänyt vertaisarviointia koskevia ohjeita, mikä tarkoittaa sitä, että tämän vuoden lehdet ovat viimeisiä, joissa käytetään päätoimitajan sähköpostia aineiston lähettämiseen ja muuhun viestintään. Ensi vuonna asiat hoidetaan ajan vaatimusten mukaisesti sähköisessä toimitusjärjestelmässä, journal.fi-palvelussa. Tästä uudesta menettelystä tulee tuki hyvissä ajoin ohjeet ja myös jatkossa sähköpostillakin tavoittaa lehden toimituksen.

Ensimmäinen ajatukseni tästä tulevasta tietoteknisestä harppauksesta oli epäily: “Sähköiset järjestelmät, mitähän siitäkkin tulee?”. Onneksi huomasin, etten ole yksin. Autoin hiljattain oikolukemaan muutaman videon tekstityksen. Videoiden aiheena oli vakuuttaa että seniorikansalaisten on tärkeää oppia käyttämään tietokoneita ja ymmärtämään sähköisten järjestelmien käyttäminen ja niiden edut. Eräs digitukihenkilönä toimiva haastateltu kertoi että suurin haaste digitaitojen kehittymisen tiellä on ihmisten pelko siitä, että he hajottavat laitteet tai saavat sähköiset palvelut sekaisin. Perimmäinen kauhukuva vaikuttaisi olevan jonkin peruuttamattoman tapahtuminen. Tyypillisesti tätä sanallistetetaan muotoon “entä jos kaikki katoaa?”. Haastateltava painotti, että tähän pelkoon törmää todella usein, eikä hän ymmärrä, mistä tällainen ajattelutapa on tullut.

Maininta epärationaalisesta laitteiden pelosta ilahdutti minua muutoin tylsän aiheen keskellä. Huomasin, että digitukija kuvaili asiakkaissaan ilmenevän samaa muutosten vastustamista, kuin mistä modernisaatiota tutkinut Kati Mikkola kertoo teoksessaan *Tulevaisuutta vastaan* (SKS 2009). Modernisaation tutkijat ovat huomanneet, että ihmiset ovat suhtautuneet epäillen mm. sellaisiin aikansa uutuuksiin kuin alushousut naisella (lisäävät siveettömyyttä), polkupyörä (voi olla myös piru joka on kaapannut ihmisen selkäänsä), peilit rahvaan käytössä (jos ihailee omaa kuvaansa niin paholaisen pylly ilmestyy kuvaan), ylelliset sukat (turmelee), lukemaan opettelu (luulee olevansa parempaa väkeä) ja niin edelleen.

Näin ollen hyvät lukijat voimme rohkeasti siirtyä ensi vuonna mukaan sähköisiin järjestelmiin. Ajattelin kuitenkin varmuuden vuoksi selvittää, voiko järjestelmän saada sekaisin ja voiko paholainen ilmestyä, jos kirjaudun järjestelmään keskiyöllä. Muinaistutkijan toimituskunnalle saa esittää kysymyksiä järjestelmän käyttämisestä kun siihen siirrymme. Ei anneta kehityksen estää menneiden miettimistä!